

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt XLVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

dendam rationem rei à se gesta cogi non posset, quantumvis iniqua sententia esset. De cetero, inquit, *predam à Putacensibus in me & in Carnotensem Ecclesiam factam jure possem à vobis repetere, si reverentiam vestram in jus vocare possem, qui ad suggestionem emulorum meorum predictos sacrilegos à me & cœpiscopis meis communiione privatos me nesciente communiione reddidistis, ac per hoc scelerum suorum impunitate ad perpetranda majora sacrilegia relaxastis.*

X. Denique judicia Legatorum ac delegatorum sedis apostolica facta in provinciis debere esse sacrosancta decrevit Innocentius III. adversus Episcopum Pictaviensem scribens. Cùm enim præfatus esset de magnitudine & dignitate Romanæ Ecclesiæ, dixissetque eam esse conditionis humanæ legem ut hominem simul in diversis locis existere aut ad loca remotiora transvolare subitò non permittat, addit Romanum Pontificem, quæ per se ipsum non potest, per Legatos suos vel delegatos judices exequi. Castigat deinde temeritatem Episcopi Pictaviensis, qui publicè prædicabat se in episcopatu suo esse velle Episcopum atque Papam, & asserbar quòd per judices delegatos à Papa, quos Papa judicellos appellabat, in sua diocesi nihil agi sineret, Capellanis porrò de Mirebello præsumperat inhibere ne observarent sententias quas delegati ab Innocentio judices protulerant & præceperant firmiter observari. Castigato igitur Episcopo illo, jubet uti sententia illa firmiter observeatur, ea præclara ratione addita: *Si enim delegatos à nobis judices pro mandatorum executione nostrorum tanto discrimini subiacere contigerit, quis commissiones nostras recipere aut mandata exequi non timebit?*

CAPVT XLVIII.

Synopsis.

I. Legatorum in provinciis adventus ne minimo quidem sumptui olim erat provincialibus. Demum lata lex est, qua cautum est uti eis suppeditarentur sumptus, non solum necessarij, sed etiam liberales. Refertur elegans locus Serlonis Episcopi Sagiensis.

II. Gregorius II. hortatus est Germanos uti Bonifacio impendia necessaria præberent. Tandem Gregorius VII. formulam iurijurandi præscribens Metropolitanis, jurare eos præcepit uti Legatos Romanos in eundo & redendo honorificè tractarent & in suis necessitatibus adjuvarent.

III. Hoc Gregorij decretum statim receptum est. Hungari tamen resistere; ut colligitur ex epistola quadam Paschalis secundi, qua emendatur. Baronij hallucinatio detegitur, qui ex una Paschalis epistola duas fecit.

IV. Stabilita necessitate suppeditandorum Legatis sumptuum, præscriptus ab eis est ordo solutionis, co-

Tom. II.

Etique provinciales immensas auri argenticque moles pendere. Probatum ex Joanne Saresberienfi, & ex sancto Bernardo.

V. Probatum etiam ex epistola Friderici I. ad Adrianum quartum, in qua sevi Legatorum quorundam actus describuntur. Eis charta pura sigillata dabatur, ut in ea secundum occasiones scriberent quod animis collubitum esset suis.

VI. Hunc fuisse vetustis illis seculis morem Ecclesiæ seu Curie Romana probatur etiam ex Matthæo Parisio.

I. LEGATORUM Apostolicæ sedis in provincias adventus ne minimo quidem sumptui olim erat provincialibus. Simpliciter victitabant; & si quid illis dabatur, ultro dabatur, nemòque cogebatur ad præbendos sumptus Legatis. Vltimis verò temporibus lata lex est, qua cautum est uti Legatis apostolicæ sedis suppeditarentur sumptus, non solum necessarij, sed etiam liberales, ab iis ad quos mittebantur. Elegans est locus Serlonis Episcopi Sagiensis apud Oedericum Vitalem in libro duodecimo historiae ecclesiasticæ. Hic ergo cùm inaudivisset Cardinales Romanos Petrum & Gregorium adesse, Clericis dispensatoribus suis dixit: *Velociter ite, & diligenter Romanis servite, abundanter eis omnia dantes quæ necessaria sunt, quia legationem Domini Pape, qui post Deum universalis pater est, deserunt, ipsique, qualescunque sint, magistri nostri sunt.*

II. Primus omnium Gregorius II. mittens in Germaniam Bonifacium, Clericis ac nobilibus laicis eum commendaverat, nihil sanè imperans, sed hortans ut ei impendia necessaria præberent. Contributio autem illa infra mediocritatem subsistebat, quòd exigui admodum sumptus sufficerent homini frugaliter viventi & Apostolorum virtutibus æmulanti; ac præterea contributio illa sponte fiebat à volentibus. Tandem Gregorius septimus, qui Legatorum auctoritatem in immensum extulit, etiam eorum commodis consulens, Metropolitanis formulam præscripsit secundum quam jurare debebant cùm Pallium eis ab apostolica sede dabatur. In ea verò formula addita est clausula de procurationibus Legatorum, ut eo pacto certi illis essent sumptus necessarij. Clausulæ illius hæc sunt verba: *Legatum Romanum eundo & redeundo honorificè tractabo & in necessitatibus suis adjuvabo.*

III. Hoc Gregorij decretum statim publicatum, statim receptum est. Hungaritarien, quamquam sit major è longinquo reverentia, detrectaverunt per illas tempestates tribuere Legatis munera seu tributa quæ citra contradictionem eis solvebantur in aliis provinciis. Colligitur istud ex epistola Paschalis secundi ad Archiepiscopum Colociensem.

S ij

Vid. supra cap. 14. §. 2.

Inoc. III. lib. 16. tit. 11.

Order. Vitale pag. 877.

Vid. infra lib. 6. cap. 30. §. 2.

Apud Baron. ad an. 1079. §. 7. & cap. Ego N. De iurijurando.

sem, qui ad eum scripserat Regem & regni majores admiratione permotos quòd Pallium sibi ab Apocrifariis apostolicæ sedis tali conditione oblatum fuisset, si sacramentum juraret quod ei per Apocrifarios eosdem miserat Summus Pontifex, id est, sacramentum à Gregorio VII. inventum, de quo mox dicebamus. Ut ergo Hungaros ad obsequium inclinet, primùm ostendit quid sit Pallium, deinde disputat de auctoritate Romani Pontificis in universa Ecclesia, denique docet illud juramentum per omnes ubique provincias vigere, etiam apud Danos & Saxones. Sic namque inter cetera scribit ad eundem Archiepiscopum: *Numquid non ultra vos Saxones Dani que consistunt? Et tamen eorum Metropolitanis & idem juramentum assunt, & Legatos apostolicæ sedis honorifice tractant & in suis necessitatibus adjuvant.* Erravit autem Baroni-
Apud Baron. ad an. 1102. 5-9.

nius, ut hoc obiter dicam, falsa epistola istius inscriptione quæ extat in libris Decretalium deceptus, cum putavit parem à Paschali secundo epistolam scriptam esse ad Archiepiscopum Panormitanum. Erravit, inquam. Nam in libris Decretalium legendum non est *Panormitano Archiepiscopo*, ut vulgò editum est, sed *Colociensi Archiepiscopo*, ut rectè observatum est ab eruditissimo viro Francisco Florente ad Tit. *De usu & auctoritate Pallij* pag. 338.

IV. Stabilita semel necessitate suppeditandorum Legatis sumptuum, præscriptus ab iis est ordo solutionis, coactique provinciales immensas auri argentique moles pendere. Unde illa justissima Ioannis Saresberien-
Ioa. Saresb. lib. 1. Policr. cap. 16. & lib. 6. c. 24.

sis querela: *Sed nec Legati sedis apostolicæ, inquit, manus suas excutunt ab omni munere, qui interdum in provinciis ita debacchantur ac si ad Ecclesiam flagellandam egressus sit Satan à facie Domini.* Et infra: *Provinciarum diripiunt spolia, ac si thesauros Cræsi studeant reparare.* Ita verò adeo publica erant per illa tempora ut & ipse sanctus Bernardus ad Eugenium III. scribens eum moneat uti tales in Cardinalium collegium admittat qui, cum legatione sedis apostolicæ ornati fuerint, *Ecclesias non spolient, sed emendent, qui marsupia non exhauriant, sed corda reficiant, & crimina corrigant, qui cum ad apostolicam sedem redierint, redeant fatigati quidem, sed non suffarcinati, simul & gloriantes, non quòd curiosa seu pretiosa que-que terrarum attulerint, sed quòd reliquerint pacem regnis, legem barbaris, quietem monasteriis, Ecclesiis ordinem, Clericis disciplinam, Deo populum acceptabilem sc̄ctatorem bonorum operum.*

V. Eadem tempestate, cum Adrianus IV. de Friderico primo Imperatore conquestus esset quòd Cardinalibus à latere Romani Pontificis directis non solum Ecclesias sed &

civitates regni sui clauderet, rescripsit Fridericus eadem ferme quæ ad Eugenium scripsisse vidimus sanctum Bernardum. Hæc sunt enim verba Friderici: *Cardinalibus utique vestris clausæ sunt Ecclesie & non patent civitates; quia non videmus eos Cardinales, sed Carpinales, non predicatores, sed predatores, non pacis corroboratores, sed pecunie raptores, non orbis reparatores, sed auri insatiabiles corrafores.* Cum autem viderimus eos quales requirit Ecclesia, portantes pacem, illuminantes patriam, assistentes cause humilium in æquitate, necessariis stipendiis & comæatu eos sustentare non differemus. Idem in edicto tum publicato adversus eosdem Legatos ait: *Porrò quia multa parva literarum apud eos reperta sunt, & schedula sigillate ad arbitrium eorum scribende adhuc, quibus, sicut hætenus consuetudinis eorum fuis, per singulas Ecclesias Teutonici regni conceptum iniquitatis sue virus respergere, altaria denudare, vasa domus Dei asportare, cruces excoriare nitentur, ne ultra procedendi facultas eis daretur, eadem qua venerant via ad Urbem eos redire fecimus.*

VI. Hunc fuisse vetustis illis seculis morem Ecclesiæ seu Curie Romanæ colligi potest ex his quæ Matthæus Parisius narrat de magistro Martino, quem Innocentius IV. in Angliam misit cum amplissima auctoritate, non tamen cum nomine Legati: *Permodum enim Legati se gerens, licet Legati vestibus pro privilegio Regis sophisticè salvando non insignitus, passim significabat imperiosè illi Abbatibus &c.* Hic ergo extraordinaria & amplissima, uti diximus, auctoritate instructus in Angliam veniens anno MCCXLIV. manus extendit ad contributionem exigendam, provisiones secundum mentis sue impetum, ratione relegata, ad opus ignotorum faciendas, redditus violenter extortos consanguineis Domini Pape conferendos, auctoritate Papali truculenter armatus, cujus novæ chartas secundum desiderium suum & secundum repentini casus emergentis negotium singulis diebus ostendit. Unde fuerunt qui dicerent ipsum habere multas schedulas non scriptas, tamen bullatas, ut in eis quicquid placeret scriberet, quod absit. Missus est igitur iste Legatus sophisticus &c.

CAPVT XLIX.

Synopsis.

I. Incunda est, quamvis invidis, narratio factissimorum facinorum per provincias patrorum à Legatis. Non omnia tamen congerenda. Comparandarum in primis divitiarum aviditatem in Legatis accusavit antiquitas. Violentia denariorum apud Voillelmum Malmesburiensem.

II. Ioannes Cremonensis primum locum fastuosi ec-